Ч. 185 (11.438). Львів, неділя 19. серпня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. • Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Виленський вузол.

Львів, 18. серпня 1928.

Вузлом тривожної політики північно-східної Европи є й далі Вильно, на якого ґрунті виросли крайно розбіжні інтереси Польщі й Литви, в останніх часах пройняті все зростаючим напруженням і невгомонними пристрастями. Повоєнну історію Вильна можемо поділити на три фази: до „самочинного" замаху ґен. Желіґовського, від генерального замаху до відомої резолюції Ліґи Націй з 10. грудня 1927 і від резолюції через невдатні, штиґулькаючі й поплутані переговори до нинішнього дня.

Перша фаза виленської справи відбувалася в добі хаосу, який панував в Европі, а особливо у Східній Европі. В тому часі Вильно постійно зміняло посідачів і переходових „суверенів". Поляки, большовики, литовці чергувалися в ньому, як у калейдоскопі. Цей перехід з рук до рук у змінному положенні, в добі існування — хочби формального — білоруської народньої республики (яка — на нашу думку — мала найбільш оправдані права на Вильно!) — не мав есенціонального значіння. Рубом була поставлена справа аж тоді, коли марш. Пілсудський — як сам проголосив у недавній виленській промові — постановив, що **„Вильно мусить бути моє!"**, і коли та постанова найшла відгомін серед воєнних товаришів — леґіоністів, коли вони рішили дати йому на Великдень Вильно в подарок, бо „наш командант Вильно любить". От тоді розпочалась друга фаза, яка сконкретизувалася в „самочинному" наступі на Вильно тзв. литовсько-білоруської дивізії під проводом ґен. Желіґовського. Ця фаза тривала від 1920 до 1927 р., переходячи через ріжноманітні фази литовсько-польського напруження, через тзв. плебісцит в „Осередній Литві", через покликання до життя виленського сойму, через „святочне приєднання" до Польщі, через односторонне рішення Ради Амбасадорів і т. і. Акту захоплення з усіми пізнішими декораціями Литва ніколи не признала з рішенням Ради Амбасадорів включно. Та не вважаючи на драматичність литовсько-польських взаємин, на всі заяви, обосторонні зачіпки і демонстрації, справа стала жагуче актуальною аж у моменті, коли в неї під натиском Анґлії встряла Ліґа Націй з метою довести до тривкої пацифікації на ґрані двох світів: радянно-комуністичного і міщансько-капіталістичного.

З тією хвилею справа перейшла у третю, дипльоматичну фазу, здавалось би — рішаючу. Грудневою резолюцією Рада Ліґи Націй доручила Польщі й Литві в безпосередніх переговорах наладнати нормальні взаємини між обома державами. У вказаному напрямі пороблено всі спроби. Отже відбулася загальна польсько-литовська конференція в Кеніґсберґу та нарада створених трьох комісій у Варшаві, Ковні і Берліні. Однак без найменшого висліду. Польща змагала в переговорах до того, щоби посередньо видобути від Литви ствердження status quo. Навпаки, литовська дипльоматія покористувалася переговорами, щоби виленську справу поставити на широку базу актуальности. І у висліді замісць навязання добросусідських взаємин вийшло ще більше загострення між Польщею і Литвою, а справа Вильна стала вузлом, біля якого зосередилися найживотніші інтереси великих держав.

Саме в часі переговорів зайшла подія, яка згустила атмосферу між Варшавою і Ковном. Вальдемарас не лише в переговорах старався на перший плян поставити справу Вильна, але й у зміненій конституції означив Вильно столицею литовської держави. Ясно, що таке становище литовського премієра викликало нагальну реакцію Варшави. Рішаючу відповідь на литовські „провокації" мав дати Пілсудський на виленському зїзді леґіоністів. З рідкою напругою всі вижидали твердих слів польського маршала, а навіть можливих учинків. Та вже на передодні виленського зїзду прийшло відпруження. Виявилося, що у виленському вузлі перехрещуються в актуальний спосіб не лише інтереси Польщі й Литви, але й Рад. Союзу й Німеччини з одного боку та Анґлії і Франції з другого. Маршал вдарився в леґіоністичну сентименталістику. Очевидно, в тій сентименталістиці Вильно грало передову ролю. Ця зручна і глибоко продумана, хоч у панцир мемуаристичної поезії прибрана промова була виткана важкими думами „команданта". А ті думи вперто й постійно концентрувалися біля Вильна Ягайлонів і Баторія, біля міста, „символу нашої (себ-то: польської) культури і колишньої державної могутности", біля того міста, з якого вийшли „великі поети і пророки, що нарід пестили словом і в чар закованим словом життя народові давали..." Були це слова, що — як казав ґен. Ридз-Сміґли — „мають свою особлившу вартість, свій особливший ґатунковий тягар". А ті слова умістовлюються не лише у вислові марш. Пілсудського, що „Вильно мусить бути моє!", але і в оклику, який впав на виленському зїзді, що **„Вильно було, є і лишиться польським!"**

Одночасно з цею, квіттям сентименталізму встеленою демонстрацією, Польща забажала піддати Литву безпосередньому натискові великих держав. З тією метою Варшава запропонувала Ковнові відбути конференцію у Женеві підчас недалекого засідання Ради Ліґи Націй. Однак Вальдемарас відмовився від цієї пропозиції з причин формальних (підпис Голувка на ноті замісць мін. Залеського) і річевих (підчас нарад Ради не буде часу на важні конференції). Не диво, що виленський вузол заплутується ще більше, а польонофільська віденська „Н. Фр. Прессе" в передовиці з 16. н. м. („Журба за мир на північному сході") пише:

„Ніщо не було би більш хибним, як його (питання польсько-литовських відносин) баґателізувати та думати, що той спір на північному сході є байдужий для західної Европи.

Так воно не є і це була би погубна політика, колиб Союз Народів не зробив усього, щоби найти вихід. Бо в тій Европі льокальна бура може легко перемінитися в загальний буревій. Не відомо є небезпеку війни, але колиб прийшло до явного конфлікту між обома державами, між якими настрої дійшли до високого ступня загострення і ворожнечі, то який з того всього може бути наслідок?"

Отсей то „наслідок" і є головною причиною польських вагань. А багатогранний польський натиск не лише не обмежує литовських домагань, а навпаки дає притоку литовському премієрові постійно їх підкреслювати. В берлінському „Дер Таґ" Вальдемарас всоте зазначує, що польсько-литовські границі є неустійнені та що політичних проблем не можна розвязати при допомозі польської системи, яка оперує творенням коридорів. Коридори поморський і литовський мусять зникнути або бути поширеними. Польща змагає до їх поширення шляхом анексії. Варшава має на приміті Східну Прусію. З метою поширення границь Польщі відбувся відомий похід на Київ в 1920 р. Польща в дотеперішній формі й дотеперішньому обемі не може остати. Вона мусить зменшитися або збільшитися. Збільшення Польщі має наступити шляхом притягнення Литви. На получення з Польщею литовці не згодяться, а приноровлення примусу могло би тільки посварити Польщу з усіми її сусідами. І Латвії теж загрожує польська небезпека.

„Полагода литовської квестії є можлива тільки у звязку з полагодою інших східних проблем. Крім того в тій справі входить теж інтерес Німеччини і Рад. Союзу. *Виленська квестія не може бути тепер полагоджена, тому, що ще достаточно не дозріла,* і тому Ліґа Націй може найти щонайменше вербальну, а не реальну розвязку".

Польща, яка збройно захопила Вильно, змагає тепер до скорого вирішення виленської проблеми на дипльоматичній дорозі. Зновуж Литва відтягає цю квестію не недозрілу — очевидно — до моменту, коли відносини будуть пригожі до реальної розвязки. А реальна розвязка може бути вислідом у першу чергу збройного удару на европейському Сході.

Та до нього ще далеко, а тимсамим і далеко до реального вирішення виленської проблеми.

Боротьба за опанування православної церкви.

(Від власного кореспондента.)

Луцьк, 15. серпня 1928.

Справа православної церкви в Польщі цікавить усіх українців, незалежно від їх ісповідання та місця осідку. Цікавить вона так само і поляків, і росіян, і чехів, а навіть — далеких німців, анґлійців і інших, про що свідчать статті в їхніх газетах. І цікавить власне тому, що бій, який ведеться під церковним дахом між трьома національностями (поляками, росіянами й українцями) є боєм політичним, боєм за національну душу українців.

Як старий „церковник", стверджую це отверто і катеґорично.

Лише розглядаючи церковне питання на наших північно-західних землях, під цим кутом зору можна правильно насувати всі перипетії цього бою й зайняти належні позиції. Лише стоячи на цьому пункті, можуть зайняти належне становище до боротьби православних українців за свою церкву — українці інших ісповідань: греко-католики, евангелики й інші.

Тези коротні й ясні: 1) поляки й росіяни намагаються використати православну українську церкву в політичних цілях; 2) українці не тільки не дозволяють зробити з церкви знаряддя денаціоналізації, але навпаки, змагають до того, щоб повернути їй національно-історичну ролю; 3) кожний українець іншого ісповідання, який би в моменті цієї боротьби задумав ослабити православного брата-українця, поповнив би національний гріх.

Довкола православної церкви на наших землях накопичилося вже стільки матеріялу, що годі й думати про те, щоб подати в газетній статті хочаб повні контури цеї складної картини бою за нашу душу. Залишається обмежитись поодинокими, найбільш яскравими моментами.

Першим очевидним моментом є те, що ведеться плановий наступ на православну церкву на „кресах" з метою обезсилення, розбиття й заступлення її латинством, яке по традиції взяло би на себе перерібку українців на необхідний політичний матеріял. Про це свідчить зменшення числа парохій, введення нового стилю, колишній проєкт замкнення крем'янецької семинарії та перенесення її до Варшави, введення у духовних школах викладів польською мовою, створення так званої „кондової" унії (католицтво східнього обряду), невикористовування всього бюджету православної церкви на її потреби, колишні нагінки за вживання в церкві української мови включно до виселення за це священиків-українців за межі Волині та звільнення їх з посад, „ревіндикація" церковних будинків, парцеляція таких земель, які були епископськими менсами (Володимир), касування манастирів і т. ін.

Словом — маємо до діла з тою самою політикою й з тими самими методами, які ввійшли в історію корелівських часів.

Другий момент. Православну церкву в царській Росії зробили знаряддям денаціоналізації „інородцев". Її перетворили у церкву російську. Правда, наша українська маса загалом була сильніша за московські впливи в церкві й не денаціоналізувалася. Одначе, вона в деякій мірі завдяки російському духові в церкві, національно відстала, не виробивши в собі належної свідомости. Росіяни емігранти і деякі зденаціоналізовані українці, сподіваючись відбудування колишньої Росії і втративши всі свої колишні позиції на північно-західних землях, вхопилися за церкву, як за останній саміць рятунку. Маючи до своїх послуг ще відсоток зрусифікованого духовенства, вони силкуються затримати свої впливи у церкві, щоби через неї підтримувати в народі русифікаційний дух і там зберігати ґрунт для майбутньої „єдиної неділимої". Звідси вся їхня боротьба проти так званої „українізації", а властиво — розмосковлення православної церкви на наших землях.

Скільки-ж їх є і на кого вони опираються? Як показала виборча статистика, русофілів і росіян є на наших землях малесенька жменька. Сила-ж їхня в тому, що вся церковна єрархія складається з росіян та місцевих обмосковлених людей, а свідомого українського духовенства тим часом нараховується небагато. Певна частина сільських священиків, яких публична опінія зараховує до москвофілів, тримається в резерві „страха ради юдейська". Вони, живучи в селі й бачучи національне [illegible] селянських мас, [illegible] українські [illegible]

зичча, колиб були певні, що, з одного боку, консисторські „обрусителі", а з другого — адміністрація не зробить з ними того, що зроблено з іншими священиками-українцями. Отже, вони чекають на „дозвіл" бути українцями. Їх тероризують ріжні „рновці", що мають вплив на консисторії та митрополитальні круги, й змушують брати участь у протиукраїнських нарадах, зїздах і постановах. Першу скрипку в цьому терорі грають повітові протоєреї та благочинні з випробованих русифікаторів.

З наступу цих двох сил на душу православного українця випливає й боротьба українського національного активу за так зваву „українізацію" церкви. Сміло можу сказати, що колиб ворожі елементи не хотіли захопити в свої руки православної церкви для політичних експериментів, керма церковної справи булаб у руках цілковито інших людей — чистих „церковників", або виключно в руках духовенства. Але коли з церкви хочуть зробити знаряддя національного вбивства, слушно стають до оборони всі, хто почуває себе українцем.

Про те, яку ролю в цій боротьбі трьох національних таборів відіграє митрополія, скажемо іншим разом.

Тут відмітимо лише роботу сильнішої сторони, від якої залежить дозволити наступ росіянам чи перешкодити йому, дати можливість українцям оборонитися чи навпаки — звязати їм руки. Ця сильніша сторона, не зважаючи на свою силу, не відважується покінчити з православієм одним махом. Їй треба раніше збезсилити його внутрішньою боротьбою. Тому вона з одного боку тихенько підтримує русифікацію, щоб не дати національно скріпитися українцям, з другого боку, штовхає українців на боротьбу з церковною владою, обіцяючи іноді підтримку за певну компенсату національними цінностями чи незалежністю. Боротьба, в кожному разі, для декого є приємна і потрібна, бо вона відтягає час усталення правних підстав істнування православної церкви й дає можливість потрохи ліквідувати церковне майно.

Тому-то власне зараз поруч з питанням українізації, чи вірніше — розмосковлення церкви, стало гостро питання про скликання краєвого (помістного) собору. Росіяни своєю загрозою проголосити на соборі єрархію й автокефалію неканонічними хочуть спонукати її до боротьби з українством у церкві. З цею метою вони підсовують такий план представництва на соборі, який забезпечив би російському чи зрусифікованому духовенству переважаючу більшість. Українці, які мають за собою майже все тіло церкви, таким чином булиб слабішою стороною.

Але головними питаннями собору будуть всеж таки питання не внутрішнього життя церкви, а відношення її до держави й церковне майно. З них найголовніших є два: 1) відділення церкви від держави, щоби раз покласти край втручанню адміністрації в її внутрішне життя і 2) повернення церкві всього її майна, яке в минувшині в неї позабирали, хоч досі нема жадного **закону** про те, що влада може розпоряджатися майном православної церкви, як майном державним.

Треба зазначити, що серед українських церковних діячів є група, яка власне ці питання вважає за найважніші. Вони твердять, що колиб усі справи церкви перейшли до самої церкви а світські чинники не накладалиб вета на такі питання, як питання мови, та не трималиб у своїх руках віжок пересовування чи усовування духовенства, то справа персонального добору духовників і мови булаб у руках самого тіла православної церкви — українських віруючих мас.

Треба виразно зазначити, що українізації не допускає не вища церковна влада, а польські політичні чинники. Як тільки митрополія зробить найменший крок, щоб задовольнити домагання українців, ці чинники зараз-же випускають проти неї „рновців" (членів Русск. Народн. Обедн.) та їм подібних, а українцям, навпаки, ставлять перепони навіть для легальних зборів.

Отже „рновці" й всякі „славяністи" є звичайнісіньким знаряддям проти українців і вищої церковної влади, коли вона йде на уступки українцям, або хоче дійсно порозумітися з віруючими. Напевно „рновці" й всякі „славяністи" знов одержать належну підтримку після відозви митрополита Діонисія з дня 1-ого серпня н. р. про вживання української мови в церковній практиці.

Міг би я дещо цікавого сказати й про особистий „натиск" на митрополію в ті моменти, коли вона хоче порозумітися з вірними або задоволити їх національні потреби.

Але про це іншим разом.

В. Островський.

Міжнародня конференція в справі двомовности.

В квітні н. р. відбулася в Люксенбурзі заходом женевського міжнародного бюра для справ виховання міжнародня конференція в справі двомовности. Предметом нарад були психольогічні і педагогічні проблеми, випливаючі із того, що дитина вчиться в чужій не матірній мові. На нарадах і у рефератах не брали зовсім під увагу політичних і моральних, географічних та лінгвістичних моментів. Розважувано лише питання, який вплив має двомовність на духовий розвиток дитини.

Предмет нарад конгресу є незвичайно актуальний для територій мішаних, заселених ріжними народами, для кольоній і місійних шкіл.

Коротко передамо висліди конференції. Сконстатовано, що є ріжні роди двомовности а саме: двомовність у родині, соц. двомовність і двомовність у школі. Двомовність у родині має місце тоді, коли в родині, при якій живе дитина уживається двох мов і в слід за тим дитини рівночасно вивчуєтьсяся двох мов. Соціяльна двомовність є тоді, коли дитина в зіткненні з окруженням, при забаві з товаришами, при робленні закупок і т. п. мусить уживати іншої мови як матірної. Така двомовність має у нас місце по більших містах. Про двомовність у школі говоримо або тоді, коли навчання в початковій школі відбувається в двох мовах або тоді, коли дитина вчиться в іншій мові як матірна. Ті роди двомовности можуть виступати у ріжних комбінаціях. На думку усяких учених про двомовність можемо говорити і в тому випадку, коли діялект, якого уживає дитина, дуже значно ріжниться від літературної мови.

Нас інтересує в першу чергу вплив двомовности в школі на духовий розвиток дитини. Д-р Декролі з Брюсселя на основі научних студій стверджує ось що: Вплив двомовности в школі є ріжний, залежно від вродженого хисту дитини. На дітей, які мають вроджений хист до вивчення мов двомовність не впливає шкідливо. За те шкідливо відбивається двомовність на дітях, що мають середні лінгвістичні здібности, або їх не мають. Ступінь шкідливости двомовности залежить вповні від ступня мовних здібностей дитини. Часом двомовність спричинює у дітей поважні психічні забурення. Д-р Генсс і д-р Декролі у своїх дослідах виказали, що двомовність може стояти у звязку і бути причиною таких забурень моторичної діяльности організму дитини як загальна неповоротність, ліворучність, заїкування, зиза очей і т. п. В сільських громадах Валії перевів Сакр експерементальні досліди і ствердив понад усякий сумнів далеко вищий інтелектуальний розвій у дітей, що уживають одної мови. Проф. Франк Сміт виказав, що двомовність впливає гальмуючо на поступ дітей у шкільній науці. До тих самих висновків дійшов Туссен відносно бельгійських дітей, хотяй він послугувався при своїх дослідах іншими методами.

Досліди над двомовними дітьми у Валії і Катальонії виказали, що в письменних виробах тих дітей вражає дуже марний зміст тих виробів і відсутність у них фантазії та полету, вони є деревляними. Численні учені піднесли з натиском на конференції, що зовсім окремішну духову вартість має та мова, якою говорить мати до новонароджених дітей і цеї цінности школа не повинна ігнорувати.

Проф. Франк Сміт подав до відома конференції, що Михайло Вест осягнув подиву гідні успіхи, коли викинув з кольоніяльних шкіл науку англійської мови, а учив дітей в їх матірній мові.

Перший конгрес у справі двомовности ствердив потребу дальших студій і експериментальних досвідів у тій справі. Вибрано спеціяльну міжнародню комісію, в якій вже тепер є заступлених десять країв. Вона має занятися виданням протоколу нарад конгресу і виданням спеціяльних інструкцій і квестіонарів для родичів і учителів в справі двомовности.

Слід з признанням піднести, що піонірами студій у справі двомовности були валійські учені Сакр Сміт і Юс.

На основі вислідів нарад першої конференції слід ствердити шкідливий вплив двомовности на духовий розвиток дитини. Вона припинює духовий розвиток дитини, відбирає у неї фантазію і полет, а часом є навіть причиною поважних психічних забурень дитинячого організму. Зі всього сказаного бачимо, що утраквізм так дуже протегований і підтримуваний варшавським міністерством освіти

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

РЕВАНЖ.

Пан Пшеванський гербу Сас, шляхтич клейнодовий, що величався своїми антенатами десь аж зперед Жигмонта III., був судовиком, одначе вже й голова стала йому сивіти, як добився ранги начальника повітового суду. Та на тім відповідальнім становищі не міг собі дати ради і зробили з ним те, що робиться з подібними йому: перенесли його до окружного суду на секретаря і вислугувалися ним у маловажних справах слідчого судді. Це становище звичайно замикало на віки вічні дальшу каріеру й аванс до послідного дня.

Хоч така несправедливість його боліла, то потішав себе своїм шляхецтвом і великою камяницею в місті. Та й над ним доля змилувалася. При якімсь-то цісарськім ювилею заіменували його для гонору радником суду і прислали з Відня бляшку, котру вручив йому врочисто президент суду в приявности всіх членів окружного суду, зібраних у великій судовій салі.

Ця врочистість відбулася дуже поважно. Блистіли мундіри з золотими галунами, а то й фраки. Були промови й славословія. Новоспечений гоноровий радник прослезився, що врешіть раз пізналися на нім і вшанували його заслуги авансом та ордером.

У тім суді було під той час багато нарибку молодих адептів на жреців невблаганої Теміди. Були вираз і голодні, бо уряд на час практики нічого їм не платив, але була за ними неоцінена молодість з невичерпаним гумором.

Було їх стільки, що кожного року вибирали собі війта зпоміж себе, котрий робив між ними порядок і всі мусіли із товариської солідарности його беззастережно слухати.

Отож, як скінчилася парада з почепленням цісарського орлеру, війт скликав свою громаду до окремої кімнати і сказав до неї таке слово:

— Товариші! Зїли би та випили-б, так кат грошей має. Тепер добра нагода трапляється. Йдемо зараз усі, як стоїмо, у світлій празничій одежі до того старого хріна, побажати авансу, і я так до нього заговорю, що він не відмовиться справити нам бібку, аж Лукулеві заздро стане...

— Ходім! — загула молода братія.

Пан радник урядував в окремім судовім будиночку, який прозвали чомусь кольонією і туди всі гуртом попрямцювали. Пан радник не вспів ще скинути свого мундурового плаща, як застукали до дверей і за хвилю увійшов до його канцелярії цілий гурт вифракованих аускультантів і практикантів.

— Достойний пане раднику! — промовив урочисто війт. — Нинішній день полишиться в нашій памяти до смерти. Ми були свідками вшанування великого жреця в святині Теміди, вшанування і признання його великих заслуг, непохитної справедливости і це дає нам заохоту працювати невпинно на вибраній нами царині громдянської праці і... щоб ми дожили... (тут промовець силкувався на плач, його голос задріжав) такої почести в нашій каріері..

Дехто закусував уста, щоб не розсміятися в голос, а промовець продовжав:

— Не зважаючи на офіціяльне вшанування вашого авансу, ми вважали за свій обовязок окремо зложити наші побажання, поважання і любов молодих сердець вашій достойности, як рідному батькові і нашому терпеливому, незрівняному вчителеві. Ми свято переконані, що коли зайде нам потреба порадитись у складних питаннях юриспруденції, то знайдемо все світлу, розумну, бистроумну пораду у пана радника...

Пан радник прослезився, обійшов одного по однім і цілував.

Війт схилився і вдавав, що хоче радника поцілувати в руку.

— Мої молоді приятелі, я такий щасливий сьогодні, що хочу враз з вами повеселитися: прошу вас усіх до Крамера на снідання

А вони лиш того чекали:

— Пан радник наш батько і вчитель, хай жие! — гукнув війт, а за ним уся громада...

— Так ходім!

Молода громада, обступивши мов бджоли матку сивоголового радника, машерували просто в ринок до склепу Крамера, де подібні снідання відбувалися.

Крамер немало счудувався, бо пана Пшеванського ніколи у себе не бачив. Увійшли всі гуртом до окремої кімнати.

— Щож би вам зафундувати, мої молоді приятелі? Я не маю практики у таких справах...

— О! пане раднику, добродію — не хочемо вас трудити, ми вже самі все заорудуємо!

І по тих словах метнувся війт до першої кімнати, де червононосий Крамер чекав на диспозиції.

— Слухай, Крамер, шепнув йому до вуха війт, стискаючи кріпко за руку вище ліктя: давай, що маєш найліпшого, а рахунок зроби на двоє стільки, бо ми тут ще раз прийдемо!

Крамер не дав собі двічи говорити. Склепова служба стала зносити горілки, маринату, кавйор, печене, булки, хліб, пиво, пляшки з вином — нічого не бракло, що лиш могли постачати Крамеровий склеп, кухня та пивниця.

Розуміється, що голодних хлопців не треба було припрошувати. Їли аж за вухами тріщало, їли і пили на перегони. Не обійшлося без тоастів. Недотепного радника величали Сократом, порівнали з Перікльом і іншими корифеями права.

Співали на переміну „Многая літа" з „Нех жие нам", і бенкет тривав до вечера.

Вже блимали по улицях закопчені ліхтарні, як хлопці добре під чаркою відвели гуртом розчуленого радника до дому..

— : —

Минув тиждень.

Тоді війт скликав знову братію:

— Товариші! Завтра реванж... Одягтись по святочному, зібратися в дванацятій і ми запросимо старого на снідання. Знову відбулася та сама церемонія в бюрі пана радника. Війт говорив: що перед тижнем.

діжався загального осуду що до своєї педагогічної вартости. Булоб дуже побажаним, щоби наукове Товариство ім. Шевченка, Українське Педагогічне Товариство і фахові учительські організації вибрали спеціяльну комісію для експериментальних досвідів над шкідливим впливом утраквізму. Та комісія повиннаб випрацювати окремі інструкції і квестіонарі для родичів і учителів. Зібрані матеріяли мала би та комісія упорядкувати, опрацювати і подати до загального відома. Ми на основі научного матеріялу повинні виказати перед цілим світом педагогічну абсурдність і шкідливість істнуючого у нас утраквізму.

Посол Volod. Целевич.

За океаном.

На дім Українських Інвалідів у Львові.

Відомий український громадянин і власник великого філятелістичного підприємства в Ню-Йорку, п. Калина Лисюк, оголошує в амер. „Свободі" такий поклик: „Пошукую 99 українців зі $ 100." З рамени Обєднання українських нац. організацій піднесено гарну і благородну думку, щоби побудувати у Львові „Дім українських інвалідів" виключно жертвами американських українців. У „Свободі" подав гром. Ковальчик проект, що такий дім, як вікову памятку жертвенности американських українців, можна легко побудувати, коли знайдеться між нами 100 українців, що зложать на ту ціль по $ 100. Від себе складаю $ 100 і шукаю за дальшими 99 українцями, а свою жертву висилаю до краю через Обєднання.

З діяльности Обєднання.

З приходів у місяцях травні-червні ц. р. вислало Обєднання на інвалідів 1050 долярів, „на оборону невинно засуджених" 250 долярів, на „Рідну Школу" 150 дол., на політичних вязнів у Львові 100 дол., на політ. вязнів у Коломиї 75 дол., на Т-во Охорони Воєн. Могил 75 дол., на кооперативу в селі Городище к. Самбора 60 дол. Решта дрібніші жертви, що хитаються між 50—25 долярів.

Американське бюро для чужих претенсій.

„American Foreign Claims Bureau" подає до відома, що воно відкрило такі відділи: Російський, Український, Польський, Чехо-словацький, Югославянський, Литовський, Латишський, Естонський і ін. Всі чужинці, котрі мають якінебудь справи в Злучених Державах, можуть звертатися до цього Бюра у своїй рідній мові. Бюро може полагоджувати такі справи: Інвестигація і поміч в осягненню кредитів. Інвестигація і поміч в осягненню асекурацій від компаній, котрі мали трансакції в б. Росії до революції. Концесії і торговельні справи. Вишукування імміґрантів. Вишукування спадків по померших чужинцях у Злучених Державах. Інформації в справах імміґрації до Злучених Держав і Канади. Інформації в справах патентів і винаходів. Адреса: **„American Foreign Claims Bureau", 295 Seventh Avenue, Suite 625, New York, N. Y.**

Смерть О. Стефана Ващишина.

В пятницю дня 20-го м. м. помер на відпустці в Діп Ривер, Месс., ґенеральний вікарій о. Ващишин, проживши 52 роки. Тлінні останки пок. о. Ващишина перенесено в неділю до української католицької церкви в Гартфорд, Конн., де в понеділок відправив еп. Константин архієрейську Службу Божу і похорони. Пок. о. Ващишин був родом з Прусинова, повіт Сокаль. До Америки перенісся тому більше як 20 літ. Був ревним душпастирем і щирим українським патріотом. Від приїзду еп. Богачевського до Америки (1924) був пок. о. Ващишин дієцезальним канцлером, а від 1927 року ґенеральним вікарієм. Більше як рік був на відпустці наслідком недуги, з якої вже не піднявся. Вічна Йому Память!

Напад на українських пластунів.

Сусідська боївка розбиває фестин українських пластунів у Підлютому і ранить чотирьох наших пластунів та судового радника гостя.

Дня 12. 8. уладили пластуни — з пл. табору на Соколі — в Підлютому фестин і забаву. По фестині коло 8. години вечера зачалася забава. На салю, — де зібралися гості й пластуни, напала зорганізована польська боївка з Перегінська-Рожнітова-Брошнева. Пластуни зажадали від постерункового ч. 1604 з П. П. в Осмолоді усунення напасників зі салі, та цей втік зі словами „Ідеп запитаньсеи коменданта, цо мам зробіць". — Напад викликав велику паніку серед гостей і серед новиків, що таборували 50 метрів від місця нападу. Боївкарі покалічили тяжко ножами й заліщними дрючками пятьох пластунів і радника суду Файгля зі Стрия. — Цього останнього напали 60 кроків від салі при самім будинку новиків. Боївку спровадили туди три Кордасевичі — мулярі з Перегінська — батько і два сини. — В часі нападу перекликалися: „Брошнів-Рожнятув-Перегіньсько!" (Мулярі Кордасевичі постійні робітники в митрополичих добрах!)

Поліція прибула на місце нападу в год. 12. в ночі. — По переслуханні всіх покалічених і деяких свідків (при чім поліціянт і виводовця боронили несмачно Кордасевича-батька) поїхали до Перегінська. — Кордасевичі-сини поховалися; батька по переслуханні випустили.

Поліція в Осмолоді старається цілий напад затушувати, — або звести до німецької авантури. — Свідки стверджують, що напасники були підпиті, але не пяні, горівку привезли вони (для аніжушу) зі собою.

Гніздом боївки був Рожнітів-Брошнів і Перегінсько, де всю войовничу команду веде ксьондз Щенх з Рожнітова.

Побитих цілу ніч перевязував лікар Мандзик, а на другий день пласт. лікар д-р Вербенець.

Лікарське оречення вислано на пост. П. П. в Осмолоді.

З пластунів ранили Романчукевича, Андрейшина, Мурського і Кухара.

Кріза в німецькій соціялдемократії.

Причина: кредити на будову панцирного корабля.

Німецька соціялдемократія, що має в кабінеті кількох міністрів, у тому числі й премієра Міллера, переживає знову крізу. Притоку до тої крізи дала постанова уряду збудувати панцирний корабель „А", на що гроші вже асиґновано.

Нова кріза внутрі могутньої нім. соціялдемократії приняла такі форми, що в цій партії виявилися відразу два крила: праве і ліве. І то як у самій партії, так і в соц.-дем. фракції райхстаґу. До управи соц.-дем. фракції райхстаґу звертаються з ріжних сторін з домаганням скликати в цій справі засідання фракції. З таким домаганням виступив і голова тої фракції, посол Зендер. Якщо нарада фракції осудить соц.-дем. міністрів за те, що вони не спинили того рішення уряду, то можна рахуватися з виступленням тих міністрів з уряду, а тимсамим з крізою уряду.

По останнім вісткам з Берліна провід соц.-дем. партії намагається за всяку ціну не допустити до крізи в соц.-дем. таборі і до дальшого її поширення. На спільнім засіданні президії соц.-дем. партії Німеччини і президії соц.-дем. фракції райхстаґу, що відбулося 15. ц. м., ухвалено таку резолюцію, яку негайно оголошено: Президія соц.-дем. партії Німеччини і президія соц.-дем. фракції райхстаґу жалують дуже, що соц.-дем. міністри не найшли змоги виявити на засіданні кабінету в голосуванні ясно і недвозначно, що вони — в згоді з цілою партією — є рішучими противниками будови панцирника „А".

Незалежно від ухвалення цієї резолюції має бути ще в цій справі нарада цілої управи соц.-дем. фракції й управи партії в суботу 18. ц. м.

За виховання українського вчителя.

Чимало шуму наробила у Львові й у пресі справа приміщення мужеських учительських семинаріяльних курсів у Львові — справа під цю пору дуже великої ваги. Здається, не треба доказувати, що кадри нашого вселюдного вчительства з кожним роком маліють. Не треба теж забувати, що з державних мужеських семинарій виходить зникаючо мале число українців-учителів. Зорганізовання мужеської учительської семинарії — це одна з необхідних справ, коли не хочемо оставати зовсім без учителів-українців.

Головна Управа „Рідної Школи" мусіла в цьому році подбати про окреме приміщення семинарійних курсів, щоб сповнити одну з необхідних умов для одержання концесії на мужеську учительську семинарію. А що фондів на купно або на винаєм відповідної хати „Рідна Школа" не мала, Головна Управа хотіла примістити семинарійні курси в бурсовім будинку (на II. поверсі при вул. Хшановського ч. 9).

Одначе спільними силами й зусиллям управителя бурси проф. Білинського, урядовця „Рідної Школи" п. Климкевича й підписаного управителя муж. учит. семинарійних курсів пощастило в бурсовому будинку при вул. Ретиньській ч. 10, який замешкували приватні льокатори, добути відповідне число кімнат на приміщення семинарійних курсів.

З днем 1. вересня семинарія дістане в цьому будинку 4 шкільні салі й 2 кімнати на канцелярію. У вересні буде мати один курс науку пополудні, доки не опорожниться ще одна кімната на II. поверсі, де буде приміщення пятої шкільної салі

— Пане раднику добродію!... Відома річ, що ми бідні і працюємо за дармо, бо держава нас використує. Але не моглиб ми переболіти тої несправедливости, як би ми не зреванжувалися і не запросили пана радника до нас на наше снідання...

— Ой, ой, мої любі, сердешні, на що того? Ви не маєте поняття, скільки то коштує? Деж вас бідних на це стати!

— Ні, пане раднику, не доводьте нас до одчаю... Ми того не пережилиб, ми потяглись з останнього, хто що міг, то охотно зложив — таки дуже просимо... Розуміється, що не буде того, що минулого тижня, але... чим хата богата.. Не розходиться про якість, лише про щирість... Правда, пане раднику?

— Хай уже буде по вашому, каже, розводячи руками, тільки прошу, не шарпайтеся дуже, бо ще позадовжуєтесь через мене. А це би мене дуже боліло і я того не хочу.

І пішли всі гуртком до Крамера, де вже все стояло готове на столі.

— Мої приятелі, каже радник, побачивши такі богацтва. — Я втечу, далебі, що втечу, не можу дивитися на таке марнотравство задля мене: коняки, кавйор, гомар маринований, риба, Господи! — Кажіть позабирати хоч через половину геть, а то втікаю...

— Пане раднику, наш добродію, впевняємо вас, що нічого звідсіли забирати не можна — одного зерятка кавйору не сміється забрати, бо це вже заплачене...

— За-пла-че-не! — крикнув здивований пан радник.

— Шляхетське слово гонору даю, каже війт молодої громади що теж був гербовим шляхтичем і пан радник не міг йому не повірити...

Інакше не могло бути, говорив війт, ми убогі і ніхто нам не покредитує, заплачене наперед до останнього зернятка кавйору, до останньої пляшчини вина...

— Га! Як так, то нічого казати, каже пан радник, сідаймо... Але це вас мусіло горендально коштувати...

Пан радник нагадав собі, що минулого разу заплатив сто ринських, та ще й з чубком...

— Таких секретів не зраджується, каже війт, що коштувало, то коштувало, але для пана радника добродія нічого забагато.

Молода братія аж лусилася від сміху, слухаючи, як її війт дубить...

Булоб зайвим описувати, що далі ділося. Пили, їли, знову пили і знову їли, говорили промови, співали, підносили радника в гору... Хібаж не було за що?

Нарешті вже під вечір вийшли всі від Крамера і повели пана радника під руки до дому.

Один війт лишився. Посписував те, що осталося на столі і прикликав Крамера.

— Любчику, ти добре справився, заховай-же те все добро до завтра, а ми прийдемо вечером та доїмо й допемо ці рестанції — буде поправен... Розумно?

А тимчасом пан радник, стоячи під своїм помешканням, обіймав і розцілював усіх і на прощання сказав уже з порога:

— Спасибі, мої приятелі, ніколи не забуду, як гарно ви мені зреванжувалися!

Крім того треба буде ще опорожнити деякі помешкання, щоб дістати приміщення для двох лябораторійних саль і для школи вправ.

Таким способом муж. учит. семинарійні курси входять у нову стадію свого розвитку.

В останньому шкільному році вони так виглядали:

	Було записаних	Покінчило класу:
I. курс	32	24
II. „	16	12
III. „	13	10
IV. „	17	13
V. „	19	19
Разом	97	78

На найближчий шкільний рік вписалося вже на II. курс — 32 учнів, на III. курс 25 уч., на IV курс — 20 уч. на V курс — 16 уч. Вписи на I. курс ще не покінчені (зголосилося понад 30). З нових учнів, вписаних до семинарії — це в більшости учні, що покінчили відповідну клясу гімназії, яка управнює їх до переходу до семинарії. З огляду на вільні місця управа переводитиме вписи й вступні іспити на курси I—IV ще й після ферій.

Антін Крушельницький
управитель м. уч. сем. курсів.

Організаційний рух.

Організаційний і виборчий рух на Покутті у липні.

Місяць липень замітний оживленням організаційного руху в Косівщині, Коломийщині та Печеніжинщині. З рамени Українського Нац.-Демокр. Обєднання відбув пос. **Паліїв** ряд віч та довірочних нарад. І так: 7-го липня після жіночого віча, влаштованого заходом Союза Українок, відбулося справоздавче віче в **Косові** під голим небом. Присутніх до 800 громадян з цілої Гуцульщини, бо це в храмовий день. — 8-го липня відбулося під голим небом віче в **Березові нижнім** (пов. Печеніжин). Присутніх до 700 осіб з усіх дооколичних сіл. — 12-го липня — окружне віче під голим небом у **Гвіздци**. Присутніх до 800 осіб з цілого гвозденького повіту.

Дня 13-го липня відбулося в **Коломиї** засідання Пов. Комітету УНДО в присутности мужів довіря з численних сіл Коломийщини та Печеніжинщини. Обговорено богато актуальних справ та вирішено приступити до послідовної організації національного життя у цих повітах.

Дня 14-го в 8-ій год. вечером відбулося віче під голим небом у **Дятьківцях** (Коломийщина), де не зважаючи на буденний день зібралося до 500 осіб з Дятьковець і Шепарівців. — 15-го — в полудне віче під голим небом в **Шешорах** (Косівщина) присутніх до 250 осіб. Пополудні відбулася довірочна нарада в присутности 180 членів Нац. Обєднання, на якій вибрано управу місцевого гуртка. — Дня 17-го в 9-ій год. вечора віче в **Товмачику** (Коломийщина) — присутніх до 800 осіб. — 18-го в 8-ій год. вечора віче під голим небом в **Іванівцях** (Коломийщина), присутніх до 400 осіб з Івановець і Саджавки. — 19-го вечером віче під голим небом в **Кіданчу** (Коломийщина), присутніх до 500 осіб з Кіданча і Сапова. — 22-го в полудне віче під голим небом у **Пилипах** (Коломийщина), присутніх до 600 осіб з усіх дооколичних сіл. — Того самого вечера віче в **Ковалівці** (Печеніжинщина), присутніх до 800 осіб. — 29-го в полудне віче під голим небом в **Ключеві Великім** (Печеніжинщина), присутніх до 800 осіб. — Того самого дня в год. 4-ій попол. окружне віче в **Печеніжині** в присутности до 800 осіб. Вечером відбулась також **довірочна нарада** місцевого гуртка УНДО.

Усі віча пройшли з повним успіхом. Присутні одобрювали політику Клюбу та численно вступали в організовані ряди Національного Обєднання.

До немилого інциденту дійшло тільки в Шешорах. Тамошні радикали довідалися, що посол Паліїв улаштовує віче і собі заповіли віче (на ту саму годину і на тій самій площі), на яке зїхала управа повітової радикальної партії в особах пиві вже сумно відомого Гулейчука та Лелета. З ними приїхала також п. Блажкевичева, що перебувала у Косівщині на феріях. Радикали обсадили приготоване для посла Паліїва місце і розпочали віче. Посол Паліїв, не бажаючи роздвоєння запропонував провідникові радикального віча, щоби вони скінчили своє віче в год. 2.30 (від 1-ої), а тоді він зі своїм вічем почевав. На те провідник радикального віча не згодився і тому посол Паліїв відкрив у віддалі яких 100 метрів своє віче. Тоді радикальні промовці почали атакувати у своїх промовах УНДО і посла Паліїва за те, що він... розбиває радикальне віче. Це викликало невдоволення серед частини слухачів і радикали якнайскорше, навіть без відспівання національного гимну віче закінчили та всі пішли на віче посла Паліїва. А до чого доводить радикальна тактика свідчить хочби факт, що коли на закінчення віча посол Паліїв кинув оклик „Україні Слава", а слухачі це підхопили, часть збаламучених радикалів крикнула — ганьба, ганьба!.. Тоді загал наглядно переконався, до чого доводить невідповідальна демагогія і плекання ненависти таки до свого рідного. Пораб уже радикалам застановитися над своєю тактикою, оглядаючи такі „плоди" своєї праці.

По широкому світі.

На днях нормували пограничний рух на литовсько-польському кордоні. Рух почався на ново.

Югославянські студенти демонстрували проти італійського консуля і віцеконсуля в Спліті. У звязку з демонстрацією дістав італійський посол в Білгороді припоручення від свого уряду заложити протест.

Дотеперішній комісар праці в СРСР Шмідт іменований заступником голови ради комісарів Рикова. У звязку з цим преса стверджує неповодження Сталіна.

На великому селянському конґресі, що має відбутися в найближчих днях в Уявнах на Литві, виголосить Вальдемарас велику промову, яка буде відповідю на промову Пілсудського у Вильні.

Американська наукова експедиція, що веде розкопки в Монголії знайшла кістяк невідомого ще в палеонтольогії передісторичного звіряти-великана. — В маневрах англійської воєнної фльоти над Льондоном брало участь 148 літаків. — Німецький летун Мартенс розпочав свій лет довкола Европи на французькій авіонетці. — В Берліні піднесли німецькі інжинієри 5-поверховий будинок на кілька цм. угору. Будинок піднесли за помічю спеціяльних підойм і гидравлічних прес. — Місто Талягасі, столиця Фльориди, знищене наслідком буревію, про який ми вже згадували. — Союз фашистівських письменників і поетів рішив обмежити імпорт закордонних літературних творів до Італії.

Число опозиціоністів у СРСР, засланих Сталіном, виносить кругло 8.000.

На Радянській Україні селяни не хочуть віддавати збіжа в державні шпихлірі. Сподіються репресій зі сторони уряду.

Останні вісти.

ПОСПІШНА ВІДПОВІДЬ ПОЛЬЩІ НА НОТУ ВАЛЬДЕМАРАСА.

В пятницю відбулася в Бельведері у марш. Пілсудського нарада з участю мін. Залеського, віцемін. Висоцького і Голувка, які виготовили відповідь на литовську ноту отриману польським урядом в четвер. Ввечері тогож дня виїхав до Ковна з відповідю голова одної з польлит. комісій Шумлаковський. Текст польської ноти буде оголошений згідно з дипльоматичним звичаєм по її врученні литовському урядові.

ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ АРБІТРАЖНИЙ ТРАКТАТ.

17. ц. м. підписано в Вашингтоні арбітражно-концилійний трактат між Злученими Державами і Польщею. Підписали держ. секр. Келльоґ і польський посол Цехановський.

ЛИТВА ЗНОСИТЬ ВОЄННИЙ СТАН.

Литовські газети пишуть, що лит. міністерство внутр. справ кінчить випрацювання проекту в справі знесення воєнного стану на Литві. Проект буде впроваджений в життя ще цеї осени.

ШТРЕЗЕМАН ІДЕ ДО ПАРИЖА.

Газ. „Ґерманія" подає на підставі інформацій з найліпше поінформованих кругів, що 17. ц. м. нім. міністр загр. справ д-р Штреземан прийняв запрошення до Парижа, куди виїде 27. п. м. Відповідне повідомлення мібн вже вислано французькому урядові. Штреземан, який повертає з відпустки, візьме перед виїздом участь в засіданні кабінету мін. присвяченому справам заграничної політики.

ДОВІРОЧНА МІСІЯ Д-РА ЛЮТРА В ЛЬОНДОНІ.

Як повідомляє „Дейлі Мейль", д-р Лютер виїхав до Льондону з важною місією провадження переговорів в справі евакуації Надренії. Правдоподібно йде про те, щоби цю справу поставити на обговорення підчас сесії Ліґи Націй.

КЕЛЛЬОҐ РОЗПОЧАВ ПЕРЕГОВОРИ З ЄГИПТОМ.

З Льондону подають, що Келльоґ передав вчора египетському посольству проект пакту мира і приязні з египетським урядом, основуючись на тім, що Египет є незалежною державою. Кореспондент „Таймса" з Вашингтону, подаючи повідомлення про цей факт, заявляє, що цей виступ Келльоґа не викличе задоволення англійського уряду.

КЕЛЛЬОҐ В АНҐЛІЇ І ІРЛЯНДІЇ.

Американські газети подають, що подорож Келльоґа до Европи має характер високо політичний. По підписанні противоєнного пакту Келльоґ виїде до Дебліна на відвідини ірляндського президента, потім до Льондону, де відбуде конференцію з компетентними [illegible] чинниками.

УЛЬТІМАТУМ ЯПОНІЇ.

Згідно з телегр. повідомленням з Мукдену, японський міністр при манджурськім уряді Гаяші вручив ґен. Чанґ-Тсо-Лінові ноту, в якій стверджується, що Японія в ніякім разі не погодиться на поширення впливу націоналістів на Манджурію. Нота грозить консеквенціями, в разі коли Чанґ-Тсо-Лін не підпорядкується вимогам уряду барона Танакі.

КОШТИ ОЛІМПІЯДИ.

Згідно з остаточними обчисленнями, кошти організації літніх олімпійських ігрищ виносили 237.000 голяндських ґульденів. Прибуток дав 1,187.5000 ґульд.

БУВШИЙ КОМУН. ПОСОЛ ЛАНЬЦУЦЬКИЙ ЗВІЛЬНЕНИЙ ПО АМНЕСТІЇ.

На підставі амнестії звільнено з тюрми був. комун. посла Стан. Ланьцуцького, який загалом відсидів 3 роки і 8 місяців.

Біржа.

Гроші.

Американський долляр 8·88·00—8·86·50, канадійський долляр 8·82·00—8·82·50, чеська корона 0·26·25—0·26·70, австрійський шілінґ 1·25·50—1·25·80, румунська лея 0·05·25—0·05·50, французький франк 0·34·30—0·35·00, швайцарський франк 1·71·25—1·72·50, фунт штерлінґів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 25·50—26·60.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·75·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·50·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·68·00, 5 австрійських корон 3·46·00—3·52·00, австрійський фльорен 1·71·00—1·78·00, російський рубель 2·88·00—2·95·0, копійки за рубель 1·43·00

ВІДҐУКИ ДНЯ.

Ангели в спідницях.

Сиджу в редакції, думаючи над темою, яка мені в горячі дні канікул не лекше приходиться, як і статейним журналістам. Лет через Океан, промова у Вильні — все це примапчиві теми, але я їх нарошно не рухаю, щоб трохи вилежалися. Свої вакаційні переживання теж хочу увіковічнити, але чекаю на місце в великім фейлетоні. А опріч цього — хоч гинь! — нема про що писати. Добре, що не тільки я один такий бідний. Всі в редакції крутяться як муха в окропі і лишень завдяки розумній будові людського тіла не повиверчували в кріслах дір.

Аж ось приходить листонос і передає мені листа. Відчиняю з острахом, чи це не пригадка платности, або покликання на поліцію. Але ні! Тема до фейлетону і то тема добра, небуденна.

— Високоповажаний Пане — пише автор листа — між давними актами тутешньої парохії знайшов я уривок твору незнаного гумориста, під заг. „Слово про подружа." В цім уривку містяться такі глибокі думки:

— Коли Протаґораса запитали, чому він віддав свою дочку за найбільшого свого ворога, відповів: „Тому, що не міг йому дати нічого гіршого."

(Уявляєте собі ІІІ. Читачі, що це мусіло бути за зілля, ця дочка?)

— Демокрит узяв дуже маленьку жінку хоч сам був високого росту. Коли його питали, чому так зробив, він виясняв: „Вибрав я собі з найбільших нещасть найменшу біду."

(Тяжко видумати ліпше оправдання і кращу похвалу для малих жінок).

— Трудно остати парубком, але нерівно тяжче бути щасливим мужем. Думаю, що нема на світі цілком щасливого мужа, але рідко котрий не стидається признати до цього.

(Тепер цих відважних є вже більше і тому так богато між мущинами самовбійства).

— Хто жениться, повинен зразу замовити собі дві річи: ліжко і домовину, бо поруч святині подружа, находиться і цвинтар любови.

(На мою думку не зашкодилаб ще й третя річ: Леґітимація члена „Товариства доброї смерти".)

— Не дурно подружа називається зміною стану. Тоді все добре змінюється на зле, а зле на гірше.

(Цікаво що діється, коли чоловікові вже перед шлюбом „гірше"?!)

— Коли жінка богата, не подобається мужові, коли гарна подобається іншим.

(В наших часах тяжко приноровити це до життя, бо жінки так помальовані, що нема між ними поганих.)

— Коли жінка богата, муж стогне під пантофлем, коли бідна, трудно її вижившити.

(Я знаю випадки, коли жінка і бідна і держить мужа під пантофлем.)

— Коли жінка півучена, хотілаб тільки писати вірші і повісти, коли перевчена поправляє те, що написав чоловік.

(В часах, коли жив автор цих заміток, не мали ще жінки права бути послами і пасивного виборчого права).

— Кожна річ має злу і добру сторону. Має добру сторону і жінка. Це є подружа, яке не може бути безженним.

— — — — — — — — —

Стільки прислав мені якийсь милосердний читач, виписавши здорові думки зі старих фоліялів. З цього видно як на долоні, що жінка все була і буде прикрасою нашої туземної мандрівки, пахучою квіткою серед житейських бурянів, полумінною зорею на тлі темного мужеського овиду.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Сирітський плач.** Від ряду літ доводиться в часописах, а особливо в нашому органі, читати стереотипний, хоч не менше зворушливий поклик до „милосердних сердець" сироти по священику, дочки б. посла до парляменту й відомого народнього діяча, який усі свої сили і скупі засоби віддав на службу народній справі. І сьогодня знову доводиться читати, що та сирота по священику з платну не довиджує, з частого голоду має заворот голови, в зимі не може опалити кімнати, живе на III. поверсі на львівському передмісті, за мешкання винна вже 400 зол., через що находиться в небезпеці взагалі втратити дах над головою. Ті пригадки і поклики повторяються систематично. Якнебудь маються справи, видно, що за ними криється страшна трагедія хворої, нещасної, безпомічної й голодної людини, що примушена через пресу витягати руки по милостиню. І зі... що слабий відгомін находить цей опис нужди знемощілої, позбавленої життєвої енергії людини, коли ті поклики повторяються так часто. Чи задубіли людські серця, чи закамяніли? А особливо серця священиків, товаришів і наслідників того, що працював у винограді Христовім і що серед тієї праці не вспів забезпечити своєї дитини! Ніяково робиться і си

ромно за всю українську суспільність і людям, що самаритянські чесноти іншим ставлять у приклад. Тому нехай ті, що часто забивають час вир. грою в карти, хоч по одній „пулі" жертвують в користь сироти по священику, а певно вона не терпітиме голоду і не плакатиме на світ і свою гірку долю. А долею тієї сироти по священику повинна занятися в першу чергу управа вдовичо-сиротинського фонду, доводячи до того, щоби подібні поклики, які бють нас соромом по лиці, більше не повторялися в пресі.

— **Нагорода за православну діяльність.** Варшавська „За Свободу" подає, що керманич львівської православної парохії ієромонах Панталеймон нагороджений чином ігумена за успішну православну пропаганду в Галичині, за велику працю в справі повернення у православя 6. уніятських парохій в Галичині. Митр. Діонізій наділив його чином ігумена. Посвячення нового ігумена в митрополичому соборі у Варшаві (на Празі) довершив кремянецький єпископ Симон дня 15. серпня. Підчас цього свята новий ігумен виголосив „прочувствованное слово".

— **Випущено на волю** з чортківської тюрми 6. п. м. учителя з села Сапогова п. Антона Гаєвського, що був арештований ще 18. травня п. р. під замітом протидержавної діяльности. Разом з ним випущено на волю ще чотирьох політ. вязнів, а саме: Петра Гаєвського (котрий не є ні братом першого, ні учителем, як про це писала польська преса) і трьох селян, мабуть із Ніври знад Збруча, борщівського повіту. Всі вони просиділи невинно по два з половиною місяця в слідчій тюрмі і виглядають страшно, особливож п. А. Гаєвський, що за той час змінився до непізнання і пізно посивів... Вид тих невинних людей говорить пророчистою мовою про їх переживання й муки.

— **Група українських танцюристів у Відні.** У віденському „Біргертеатрі", в оперетці „Царевич", виступає група українських танцюристів як „Украініше Танцтруппе Кельовскі".

— **Україніка.** У „Франкфуртер Цайтунг" з 12. н. м. ч. 599 поміщений фейлєтон Йосафа Рота п. з. „Листи з Польщі. Українська меншість". Автор, пишучи про українців, старався бути обєктивним, але що українців знає дуже мало (як сам до того признається), то його стаття вийшла в деяких місцях не то блідо, а просто односторонньо. До того в статті Рота є 2 очевидні помилки та деякі ніссимітнощі, які повинні бути рішуче справлені, тимбільше, що той самий автор збирається писати і про — українську літературу. — „Ґенераль Анцайґер фір Штеттін унд ді Провінц Поммерн" з 14. н. м. ч. 222 містить передову статтю „Украініше фон гойте" князя Мусса-Бей Тугапова. Автор цієї статті говорить про неминучість відірвання України від Росії, при тому його стаття також не вільна від помилок і переборщень.

— **Заборонений вивіз вівса.** Польське міністерство торговлі задумує заборонити вивіз вівса за кордон, щоб уможливити покриття запотребувань вівса внутрі краю.

— **Крайня пора.** Польське міністерство пошт і телеграфів почало працю над виготовленням окремого закону про охорону таємниці листів. Як відомо, дотепер не було ніяких приписів, які управильнювалиб ту важну справу.

— **Обмеження доступу до адвокатури?** Є чутки, що організація адвокатів у Польщі має предложити урядові проєкт цілої низки обмежень в адвокатурі. Намаганням проєкту є уможливити доступ до гідности оборонця виключно докторам прав, а не, як дотепер було, також і магістрам.

— **Знов напад на купця.** Пишуть нам: Менше-більше в рік після вбивства озерянського купця Павла Похили на шляху між Більчем і Глубічком, на тім самім шляху, а саме в коцстанньскім лісі (село Констанція, борщівського повіту) була нова спроба нападу на купця около 10-ої години вночі дня 15. ц. м. А саме: на поворотного купця Стаха Куфели напало двох бандитів і схопивши з обох боків за руки, прям світлом електричної лямпки його оперши осліпили, а згасивши її, серед наглої темноти один з них промовив: „Уже давно на тебе чекаємо!" Після того купця для успокоєння ранили (перший раз в руку, другий раз в долоню). При ділянці якогось воза бандити, забравши 85 долярів, які купець віддав їм, щоб дали життя дарували, втікли в невідомім напрямі.

— **Старосто перепрошує.** В одному з чисел „Діла" помістили ми новинку п. з. „Спорт чи офіціяльна номенклятура?", в якій напятновано ужиття львівським староством слова „піп" в урядовому письмі до пароха в Підбірцях львівського повіту, о. Зен. Пилипця. Довідуємося, що в звязку з поміщеною у нас новинкою явився у о. Пилипця віцевоєвода Ебгардт в товаристві старости д-ра Герговіча з офіційним перепрошенням. Крім того о. Пилипець одержав окреме перепрошення від старости на письмі, в якому воно покликується на те, що вину у вище наведенім нефортуннім вислові треба приписати виключно початкуючій практикантці в старостві, яка, переписуючи згадане письмо, перекрутила скорочене слово: „проб" на „поп".

— **Львівська хроніка.** 25-літня служниця Анна Кушанська впала жертвою хатньої пожежі. Важко попарену відвезли до шпиталю. — На вул. Сонішній наїхало авто на 38-літнього Івана Сікорського, завдаючи йому численні рани. — Поліція арештувала каменичного сторожа з Краківської вулиці ч. 4 за побиття двох льокаторок. — На реставрацію Германа Гальперна при вул. Шпитальній 30 напали львівські бандити, стріляючи з револьверів і викликуючи в цілій дільниці велику паніку. Бандити втікли.

— **З темної хроніки.** У Варшаві засудили на 3 місяці тюрми Михайла Ройду з Мінська Мазовецького за те, що він тримав свою умовонедужу жінку на лянцюху та знущався над нею. — Василь Погорілець із села Камінки, добромильського повіту, постріляв двох односельчан в часі сварки. — В селі Любкові убив парубка Дмитра Яхвака односельчанин Михайло Рідош. Рідоша арештували.

— **Катастрофи й нещастя.** Згоріло 37 господарств у Замкові, білгорайського повіту. Причина: забава сільських дітей сірниками. — Підчас буревію при побережах Мексику знесла величезна филя 14 пасажирів з покладу корабля. Всі вони згинули. — Італійський летун дель Прете, відомий із свого лету з Риму до Полудневої Америки, впав жертвою випадку в свому останньому леті з Ріо де Жанейро до Буенос Айрес. Йому ампутували ногу. — Згоріло кілька домів у Бродах. Шкода поверх 150 тисяч золотих. — Напали невідомі бандити на торгівця безрогою Антона Рисінського в лісі біля Судової Вишні. Рисінський, хоч ранений в шию, втік. — В Мокотові згинув 30-літній робітник Іван Галудовський, запятий при будові шкільного будинку від електричної струї. — В Югославії, на лінії Білгород-Нішкоплії, випав із шин особовий поїзд. 100 убитих і ранених. — Рівночасно мали місце 2 інші залізничі катастрофи в Югославії, які потягнули за собою жертви в двох убитих і 6-ох ранених. — Біля Познаня мала місце знов автомобілева катастрофа. 2 особи вбиті. 2 ранені.

— **„Любов сильніша від життя".** Дві сімнадцятьлітні сіямські сестри в Ню Йорку задумують піддатися операції тому, що одна з них бажає вийти замуж. Лікарі дуже сумніваються у щасливий вислід операції, бо пацієнтки мають спільний обіг крови. Проте обі сестри домагаються конечно операції.

— **Затоплені скарби Калігулі.** Праця над видобуттям кораблів Калігулі з озера Немі біля Альбано в полудн. Італії, що її, як відомо, веде від довшого часу італійський уряд, увінчалися покищо скромним успіхом: поверхню озера, глибокого на 34 метри, обнизили щойно на 1 метер. (Озеро має 5 кільометрів в обводі). Працю над обниженням рівня води ведуть спец. до тої цілі сконструовані електричні помпи, з яких кожна видомповує 50 л. води протягом одної секунди, себто 180.000 л. в одній год. Озеро будуть гомповувати до глибини 24 метрів. Дальшу працю над видобуванням затоплених кораблів, що криють у собі безцінні скарби, поведуть при помочі спеціяльних руштувань і машин. Працю обчислюють ще на один рік.

— **Не француз, а німець.** Свого часу помістили ми новинку про сміливого подорожника і спортовця Ромера, який на малому вітрильному човні переправився через Атлянтійський океан. Довідуємося, що він не француз, як ми хибно подали, але німець.

— **Реокрди.** Відомий німецький плавак Коммеріх переплив простір Цілави-Сопот (90 км. у повітряній лінії) протягом 42 годин і 15 хвилин. — В аеронавтичній фабриці Рорбаха під Берліном вибудували велеканський гидроплян „Ромар". Літак є порушуваний трьома моторами зі силою 2400 коней. Кожне з обох крил є довге на 37 метрів підчас коли вантажна здібність літака сягає 14.500 кг. Німецька воздушна маринарка віддає подібний літак для торговельної комунікації між Европою та Полудневою Америкою.

— **Пластова Забава.** В суботу, дня 25./VIII. н. р. відбудеться в Рожнітові, в салі Вп. П. Gressa, заходом мужеського пластового табору на Соколі ВЕЛИКА ПЛАСТОВА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ. Запрошення вручиться при вступі на салю. Остання стація залізнича Брошнів на лінії Стрий-Станиславів. 1—1

Кіна.

„Аполльо": „Китайський папугай".
„Байка": „Дівчина з китайської дільниці" і „Печера Смерти".
„Лев": „Князь Селіман".
„Палас": „Тільки для одної жінки".
„Фатаморгана": „Пат і Паташон як посильники".

Дописи.

ЗОЛОЧІВЩИНА. (Віче посла Целевича). В неділю, дня 5-го серпня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в **Кутах**, в салі Народного Дому. Велика саля була виповнена віченниками по береги. Звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації здав посол В. Целевич, який представив також положення українського народу під Польщею і потребу сильної політичної організації. В дискусії забирало голос кільканадцять громадян. Найбільшою болячкою громад Кути і Цішки є несправедливий вимір маєткового податку. Податковий інспекторат у Золочеві не приймає і не уваглядняє ніяких жалоб ні рекурсів, а безоглядно переводить екзекуції і фантування. Посол Целевич вичерпуючо відповів на всі запити і жалоби, а докрема прообіцяв інтервеніювати в справі податків у Скарбовій Палаті і в Міністерстві Скарбу. Віче покінчилося одноголосним ухваленням довіря Українському Посольському Клюбові і відспіванням національного гимну.

ЛЬВІВ. (Що стало на перешкоді Рідній Школі в одному селі?) Від Дирекції Земельного Банку Гіпотечного у Львові одержуємо слідуюче письмо: Хвальна Редакціє! У Вашому часописові з дня 28. липня ц. р. ч. 166. появилася допись анонімового „Юрковецького" з Товмаччини п. з. **„Що стало на перешкоді Рідній Школі в одному селі"?** Просимо Вас отсим не відмовити нам помістити слідуюче вияснення: Дня 7. червня ц. р. впливуло до Земельного Банку Гіпотечного зголошення на позичку зол. 3.000. п. Онуфрія Гудими з Юрківки **„на докінчення громадського будинку, в котрім по викінченню має поміститися школа У. П. Т."** Подання вплинуло в часі, коли Земельний Банк Гіпотечний в наслідок більших виплат хвилево обмежив уділювання кредитів, тому на засіданні з дня 15. червня 1928 р. відмовив уділення цеї позички і повідомив про це п. Гудиму письмом з дня 16. червня 1928. В дні 26. червня ц. р. інтервеніював особисто в Дирекції Банку п. Василь Левицький (Софронів) і незважаючи на те, що Банк із засадничих причин не подає мотивів уділення, або відмови позичок, Дирекція пояснила йому причини відмови, однак на просьбу п. Левицького, який представив в первісному поданню доволі неясно ціль позички, прирекла справу пововно розглянути — вимагаючи табулярних дат зголошуючихся на позичку. Є це елементарні вимоги забезпечення кредиту, й нема Банку, який уділивби без таких доказів, хочби найдрібнішого кредиту. Хоча п. Левицький дат цих не предложив — признала Дирекція, узнаючи вагу справи п. Гудимі і Тов. позичку в висоті відповідаючій хвилевій фінансовій спроможности, т. є 1.000 зол., а це на засіданні з дня 20. липня ц. р. під умовою додаткового предложення вимаганих табулярних дат. Для улекшення реалізації повідомляє Банк про признання кредитів сукцесивно. В данім випадку п. Юрковецький, автор нотатки в „Ділі" з 28. липня ц. р. випередив повідомлення та уважав за вказане публично справу „висвітлити", не задаючи собі труду перевірити стійкість своїх аргументів. На заміт п. „Юрковецького" ствердікуємо, що Банк ставиться все позитивно до всіх змагань українських установ і в міру своєї фінансової спроможности йде їм всена зустріч, а якраз Рідна Школа має доволі значний кредит в Банку, та з нього постійно користає. У відповідь на заміт, що Банк знає село лише тоді, коли переводить субскрипцію наводимо цифри зі звіту Банку за 1927 р.: на кругло 6,000.000 золотих уділених позичок — виносить індивідуальні селянські позички поверх 4,500.000, отже кругло 75 проц., не вчисляючи до цеї суми кредитів посередньо через Кооперативи уділених. Вкінці ще одна замітка. Кредити будівельні, на які спеціяльно цего року в нас є дуже велике запотребування, є по суті довго речинцеві й їх неможливо помістити в рамах короткоречинцевого векселевого кредиту. Передумовою уділювання довгоречинцевого кредиту є акційний капітал у висоті 5,000.000 зл., зложений до кінця 1928. р., якщо цего акційного капіталу не буде, то Банк не буде мати права емітувати заставних листів й уділювати довгоречинцевих позичок, яких суспільність так пекучо потребує. — Дирекція Земельного Банку.

Зі спортового життя.

Зіставлення осягів IX. Олімпіяди.

Держава	1 місце змагунів	2 місце змагунів	3 місце змагунів	пунктів
1. Злуч. Держави	24	21	17	131
2. Німеччина	11	9	20	71
3. Фінляндія	10	9	10	58
4. Швеція	9	7	13	54
5. Франція	8	12	6	54
6. Голяндія	8	9	6	48
7. Англія	4	11	8	42
8. Норвегія	7	7	6	41
9. Італія	7	6	7	40
10. Швайцарія	6	5	4	32
11. Канада	4	4	7	27
12. Мадярщина	5	5	0	25
13. Чехословаччина	2	5	3	19
14. Данія	3	2	4	17
15. Австрія	3	3	2	17
16. Аргентина	3	3	1	16
17. Польща *)	2	1	4	12
18. Японія	2	2	1	11
19. Естонія	2	1	2	10
20. Єгипет	2	1	1	9
21. Австралія	1	2	1	8
22. Югославія	1	1	2	7
23. Полудн. Африка	1	0	2	5
24. Бельгія	0	1	3	5
25. Ірляндія	1	0	0	3
26. Люксембурґ	1	0	0	3
27. Нова Зеляндія	1	0	0	3
28. Еспанія	1	0	0	3
29. Індії	1	0	0	3
30. Урагвай	1	0	0	3
31. Гайті	0	1	0	2
32. Чіле	0	1	0	2
33. Португалія	0	0	1	1
34. Філіпіни	0	0	1	1

На маргінесі IX. Олімпіяди.

IX. цьогорічна Олімпіяда в Амстердамі покінчена. До спортової конкуренції стануло змагунів 34 народів. Завзято йшла боротьба за першенство. Представники поодиноких націй намагалися вибороти якнайбільше почесних місць, щоб підняти прапор своєї нації якнайвище. Майже кожна держава (34 на 45) осягнула якусь скількість пунктів. Одначе найкраще зуміли зарепрезентуватися Злучені Держави. Чому? Тому, що вони розуміють вагу спорту у вихованні нації і вкладають в нього стільки праці та капіталу, що це мусить зродити якнайкращі овочі, от хочби олімпійські рекорди, а з тим і перше місце в спортовій ділянці серед держав цілого світу.

Друга держава, яка з неменшою посвятою та завзяттям боронила свого прапору — це Німеччина. Німці гідно й заслужено заняли друге місце за Злученими Державами.

Поляки осягнули 12 пунктів і 17-е місце. Це для їхнього спорту має своє значіння, коли возьмемо під увагу, що на минулій Олімпіяді в Парижі Польща осягнула 21 місце.

Нас, українців, повинна цікавити мала Ірляндія. Чи моглиб ми відчути ту радість, яка розпирала груди ірляндців того малого народу, в тому моменті, коли при звуках ірляндського національного гимну підіймався на олімпійський машт ірляндський трибарвний стяг — уперше? Вперше це показала мала Ірляндія перед світом, що вона живе і жити хоче.

І ще одно, думаємо, дуже важне для нашої суспільности, а саме: коли такі народи, як філіпінці, чілійці, новозеляндці й инші, яких ми вважаємо „півдикими" і висловлюємося про них з погордою, беруть участь в олімпійських ігрищах і звертають на себе увагу цілого світа, — то чому наша українська, без порівнання більша і старша нація не може брати в них участи? — Ні то жаль, ні то стид огортають нас, коли бачимо, що ми такі неактивні в ділянці спорту, що ще досі не доцінюємо ваги і значіння спортового виховання молодіжі. Українська суспільність повинна знати, що у відродженню нації преважне значіння має також спортове виховання молодого покоління. Бо це не середньовічні часи! Ми живемо в добі еволюції спорту та спортового гарту як тіла, так і духа. **О. Пр.**

*) Польські часописи подали невірно 18-е, а деякі навіть 12-е місце, яке нібито заняла Польща!

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ле-ле!

Станиславів,	неділя	19/8
Калуш,	понеділок	20/8
Долина,	вівторок	21/8
Болехів,	середа	22/8
Трускавець,	четвер	23/8 274 1—1

З мужеських учительських семинарійних курсів „Рідної Школи" у Львові. З огляду на вільні місця на курсах I—IV. управа переводитиме після ферій додаткові вступні іспити. До зголошення до іспиту треба предложити: 1) подання (позвоління) родичів про приняття учня (позвоління вносить подання сам), 2) життєпис, 3) свідоцтво шкільне останнього семестру, 4) свідоцтво шкільне свідчення віспи, 5) останнє шкільне свідоцтво, 6) свідоцтво здоровля з від повітового лікаря, 7) свідоцтво моральности — в науці — свідоцтво моральности. Предмети іспиту: на I. курс

для учнів, що покінчили VII. кл. вселюдної школи (III кл. гімназії): українська і польська мова й рахунки. Для всіх інших: релігія, українська, польська та німецька мова, рахунки, історія, географія, природа (все в обемі шкільного матеріялу VII. кл. вселюдних шкіл). Учні, що переходять в гімназії (з IV. кл. на II курс, з V. на III, з VI. на IV.) здають доповняючий іспит з географії, біольогії, фізики, робіт, співу. Всі інші здають іспит з усіх предметів. Вступні іспити від 1. до 5. вересня. Підчас ферій інформації і вписи що вторку і пятниці від 8—10 год. перед пол. в канцелярії управи (Львів, вул. Театинська ч. 10. I. поверх). — Антін Крушельницький, управитель.

Товариство українських студентів Львівської політехніки „Основа" у Львові повідомляє: Товариші, що хотять вступити у львівську техніку, мають внести подання, адресоване до „Ради Виділу", в днях 17, 18. і 19. вересня. Дотичний декан подасть час і місце відповідних іспитів. До подання треба долучити: 1) curriculum vitae, 2) метрику, 3) свідоцтво зрілости (на інжинірії водній і сухопутній річні свідоцтва від V кл. до VIII кл., 4) виповнену вписову карту для вжитку квестури, 5) дві непакле́єні фотографії, 6) квит квестури на заплачену іспитову таксу в квоті 20 зол., 7) військову посвідку, 8) свідоцтво моральности, о скільки від матури до впису минув рік або більше, 9) свідоцтво відбутої практики. — На механічнім виділі мають першенство ті, котрі крім доброго іспиту викажуться принаймение 4-тижневою практикою. — На основі найновішої програми львівської політехніки треба до вступного іспиту приготовитися з таких предметів: 1) Інжинірія водна і сухопутна: начеркова геометрія, математика і шкіцування. 2) Архітектура: начеркова геометрія і шкіцування. 3) Механічний виділ: математика, фізика, начеркова геометрія і шкіцування. 4) Хемія: фізика з елементами хемії. 5) Рільничо-лісовий виділ: математика і фізика. 6) Загальний виділ: а) група математична: математика і начеркова геометрія, б) група фізична і хемічна: математика і фізика, в) група начеркової геометрії: математика і начеркова геометрія. — Від 20. п. м. починаються на техніці курси, проваджені асистентами з усіх предметів вступного іспиту. Оплата від одного предмету 20—25 зол. — За ферійну комісію: Орест Клюфос, голова. Ярослав Бідак, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Український Високий Педагогічний Інститут у Празі.

Оголошення.

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі оголошує з дозволу М-ва Шкільництва та Нар. Осв. Чеськословацької Республики (з дня 5. липня п. р. ч. 80406/28-у) прийом нових студентів на I. курс Інституту на акад. рік 1928/29.

Інститут є висока школа з 4-літнім курсом навчання, складається з 3-ох Відділів (Факультетів): 1) істор.-літературного з підвідділами історії і суспільних наук та літератури й мистецтва, 2) математ.-природничого з підвідділами математики й фізики та природничих наук і 3) музично-педагогічного. Приймаються до Інституту дійсними студентами особи (чоловіки й жінки) з закінченою середньою освітою (гімназія, реальна школа, учительський інститут, духовна семинарія, (4 кл.), середня комерційна школа і т. ін.). Навчання в Інституті пілком безплатне. Стипендій від м-ва для студ. I. курсу (як і в попередньому році) не буде. Прохання з документами, короткими життєписами і 3 фотографіями подаються на ім'я ректора Інституту Ceskoslovenska Praha II. Skolska ul. c. 8. IV, Ukrajinsky Pedagogicky Ustav M. Drahomanova v Praze).

Візи на вїзд до Ч. С. Р. для студій в Інституті уділює: для Галичини консуль Ч. С. Р. у Львові, для Волині — консуль Ч. С. Р. у Варшаві. Для емігрантів візи уділює посольство Ч. С. Р. у Варшаві. Для отримання візи необхідна посвідка Інституту про приняття в студенти Інституту.

Ректор Інституту
Проф. Д-р В. Сімович.

17. VII. — 1928 р. 194 3—3

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.